

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Бодрецький М.В.

*докторант, кандидат економічних наук,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ БАНКОМ: ДВОРІВНЕВИЙ АНАЛІЗ КРЕДИТНИХ ПРОЕКТІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Важливим питанням антикризового управління банківськими установами в Україні є питання організаційних засад здійснення кредитування та управління кредитним ризиком Банку в умовах нестабільності, зокрема, щодо розподілу повноважень між колегіальними органами та структурними підрозділами Банку з питань здійснення кредитування, оцінки кредитного ризику, визначення пов'язаних осіб, контролю за нормативами кредитного ризику, визначення основних функцій та взаємодії підрозділів, задіяних у процесі управління кредитним ризиком, формалізація вертикалей управління кредитним ризиком [1].

Загальним принципом здійснення кредитування в призмі антикризового управління є всебічний поглиблений аналіз кожного суттєвого кредитного проекту. Для цього в банках створюється ряд підрозділів, які в межах наданих їм повноважень виконують окремі функції спрямовані на забезпечення процесу кредитування та управління кредитним ризиком банку. При цьому підрозділи розподіляються по двох умовних рівнях. У залежності від приналежності клієнта до відповідної групи (сегменту) кредитні проекти рухаються згідно різних схем здійснення кредитування [2]. Так рух кредитних проектів суб'єктів господарювання (далі – СГ) часто досить суттєво відрізняється від руху кредитних проектів з кредитування фізичних осіб. Це обґрунтовано різницею в сумах кредитних проектів, строках кредитування, видами та ліквідністю забезпечення та іншими факторами. В цій доповіді розглянемо рух кредитних проектів СГ. Для формування чіткого розуміння процесу кредитування доцільне схематичне зображення цього процесу (див. рис. 1).

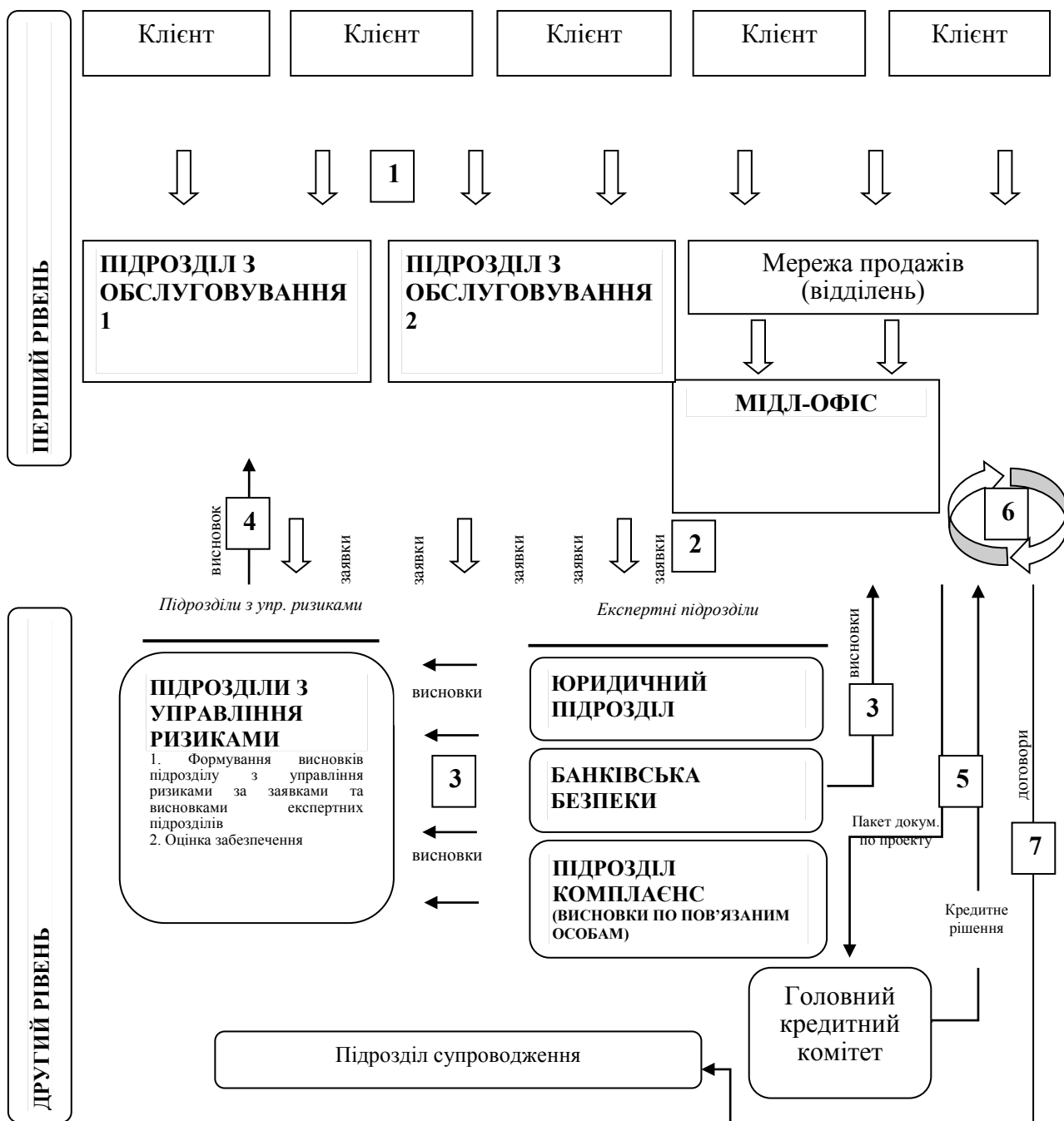


Рис. 1. Процес кредитування

Джерело: авторська розробка

З наведеної схеми видно, що процес здійснення кредитування СГ доцільно умовно розподілити, як вже зазначалось, на два рівня. Етапи процесу носять покроковий характер, що визначено на приведеній схемі. На початку процесу відбувається контактування з клієнтами відповідними «фронтними» підрозділами (Перший рівень, крок 1). В залежності від групи (сегменту) СГ контактують з підрозділами головного офісу банківської установи (їх може бути декілька), або з точками мережі продажів (відділеннями). На цьому кроці відбувається

уточнення потреб клієнта, збір документів та даних, ініціюється підготовка заявки/запиту (на кредит). Перший рівень є основним у процесі здійснення процесу кредитування. Після підготовки заявок на кредитування, вони спрямовуються підрозділами-ініціаторами на другий рівень (крок 2). Цей (умовний) другий рівень є основним у процесі оцінки кредитних ризиків. На ньому заявки обробляються експертними підрозділами (їх набір може суттєво відрізнятись у різних банках) та підрозділами з управління ризиками (можуть бути задіяні декілька). Експертні підрозділи готують висновки, які направляються підрозділам з управління ризиками та ініціатору кредитного проекту (крок 3). Підрозділи з управління ризиками готують свої висновки на підставі отриманої заявки та з врахуванням висновків експертних підрозділів. На цьому ж етапі (за потребою) здійснюється оцінка предмету забезпечення, зазвичай зовнішніми оцінщиками (крок 4). Згрупувавши отримані висновки експертних підрозділів та підрозділу з управління ризиками ініціатор забезпечує генерування кредитного рішення (крок 5). Різні банківські установи по різному розподіляють повноваження колегіальних органів що приймають кредитні рішення. Часто зустрічається етапність прийняття рішень, що є суперечливим (при отриманні кредитних проектів, що виходять за межі повноважень одного колегіального органу такі проекти розглядаються, та направляються для прийняття по них рішень колегіальним органам (органам управління) що мають відповідні повноваження). Прийняття (позитивного) рішення запускає процес узгодження договорів з клієнтами в якому приймають участь (зазвичай) підрозділ-ініціатор, клієнт(и), юридичний підрозділ. Результатом узгодження договорів є їх укладення та передача оригіналів договорів (з пакетами документів по кредитному проекту) до підрозділу супроводження (крок 6).

З наведеної схеми руху кредитних проектів СГ можливо зробити висновок про доцільність аналізу кредитних проектів СГ за багаторівневим принципом.

Список використаних джерел:

1. Алексеев І.В. Механізми фінансування проектів сталого розвитку економіки України / І.В. Алексеев, А.В. Мазур // Фінансовий ринок: інституції та інструменти. – 2018. – С. 6-8.

2. Домбровська С.О. Актуальні проблеми банківського кредитування для підприємств України / С.О. Домбровська // Європейський журнал економіки та менеджменту. – 2018. – Т. 4. – Вип. 1. – С. 65-71.